

Challenging God: A Long Standing Jewish Argument

Selected Sources

Rabbi Nathaniel Helfgot

- **Challenging God in the Bible**

Pro:

- Abraham

Genesis 18

Then the LORD said, “The outrage of Sodom: **וְהַטְּאָתָם כִּי כְבֹדָה מְאֹד: וְגִמְרָה כִּי-גְדוֹלָה וְחַטְּאָתָם כִּי כְבֹדָה מְאֹד:**
!and Gomorrah is so great, and their sin so grave

I will go down to see whether they have **אָרְדָּה-נָּא וְאֶרְאֶה הַכְּצַעְעָתָהּ הַבָּאָה אֵלַי עָשׂוּ | כָּלָה וְאִם-לֹא אֶדְעָה:**
”.acted altogether according to the outcry that has reached Me; if not, I will take note

The men went on from there to Sodom, while **וַיִּפְגְּוּ מִשָּׁם הָאֲנָשִׁים וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה וְאַבְרָהָם עֹדְנֹו עֹמֵד לִפְנֵי:**
.Abraham remained standing before the LORD

Abraham came forward and said, “Will You sweep away **וַיִּגַּשׁ אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲאֵפָה תִסְּפֶה צְדִיק עִם-רָשָׁע:**
?the innocent along with the guilty

What if there **אִלְמָּו יִגַּשׁ חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר הָאֵף תִּסְּפֶה וְלֹא-תִשָּׂא לְמַלְכוּם לְמַעַן חֲמִשִּׁים הַצְּדִיקִים אֲשֶׁר בְּקִרְבָּה:**
should be fifty innocent within the city; will You then wipe out the place and not forgive it for
?the sake of the innocent fifty who are in it

חֲלִלָה לָּךְ מַעֲשֵׂת | כִּדְבַר הַזֶּה לְהַמִּית צְדִיק עִם-רָשָׁע וְהָיָה כְּצְדִיק כְּרָשָׁע חֲלִלָה לָּךְ הַשִּׁפְט כָּל-הָאָרֶץ לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט:
Far be it from You to do such a thing, to bring death upon the innocent as well as the guilty, so
that innocent and guilty fare alike. Far be it from You! Shall not the Judge of all the earth deal
”?justly

And the LORD answered, **וַיֹּאמֶר ה' אִם-אֶמְצָא בְּסֹדֶם חֲמִשִּׁים צְדִיקִים בְּתוֹךְ הָעִיר וְנִשְׂאָתִי לְכָל-הַמָּקוֹם בְּעַבְרָם:**
“If I find within the city of Sodom fifty innocent ones, I will forgive the whole place for their
”.sake

Abraham spoke up, saying, “Here I **וַיִּשָּׂא אֲבְרָהָם וַיֹּאמֶר הִנֵּה-נָּא הוֹאֵלְתִּי לְדַבֵּר אֶל-אֲדֹנָי וְאֲנִי עָפָר וְאֵפֶר:**
:venture to speak to my Lord, I who am but dust and ashes

אִלְמָּו יִחְסְרוּן חֲמִשִּׁים הַצְּדִיקִים חֲמִשָּׁה הַתְּשִׁתִּית בְּחַמְשָׁה אֶת-כָּל-הָעִיר וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁחִית אִם-אֶמְצָא שָׁם אַרְבָּעִים וְחַמְשָׁה:
What if the fifty innocent should lack five? Will You destroy the whole city for want of the

”.five?” And He answered, “I will not destroy if I find forty-five there

But he spoke to Him **ויִסָּף עוֹד לְדַבֵּר אֵלָיו וַיֹּאמֶר אוֹלָי מִצָּאוֹן שָׁם אַרְבָּעִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בְּעַבּוֹר הָאֲרָבָעִים:** again, and said, “What if forty should be found there?” And He answered, “I will not do it, for the sake of the forty

And he said, **וַיֹּאמֶר אֵל-נָא יָחַר לֵאדֹנָי וְאִדְבָּרָה אוֹלָי מִצָּאוֹן שָׁם שְׁלֹשִׁים וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה אִם-אֶמְצָא שָׁם שְׁלֹשִׁים:** “Let not my Lord be angry if I go on: What if thirty should be found there?” And He answered, “I will not do it if I find thirty there

And he said, “I **וַיֹּאמֶר הִנֵּה-נָא הוֹאֲלֵתִי לְדַבֵּר אֵל-אֲדֹנָי אוֹלָי מִצָּאוֹן שָׁם עֶשְׂרִים וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בְּעַבּוֹר הָעֶשְׂרִים:** venture again to speak to my Lord: What if twenty should be found there?” And He answered, “I will not destroy, for the sake of the twenty

And he said, **וַיֹּאמֶר אֵל-נָא יָחַר לֵאדֹנָי וְאִדְבָּרָה אֶדְ-הַפְּעַם אוֹלָי מִצָּאוֹן שָׁם עֶשְׂרֵה וַיֹּאמֶר לֹא אֶשְׁחִית בְּעַבּוֹר הָעֶשְׂרֵה:** “Let not my Lord be angry if I speak but this last time: What if ten should be found there?” And He answered, “I will not destroy, for the sake of the ten

When the LORD had finished speaking to **וַיֵּלֶךְ ה' הַיּוֹם כַּאֲשֶׁר כָּלָה לְדַבֵּר אֵל-אַבְרָהָם וְאַבְרָהָם שָׁב לְמִקְוֵהוֹ:** Abraham, He departed; and Abraham returned to his place

• Moses
Exodus 32

The LORD spoke to Moses, “Hurry **וַיְדַבֵּר ה' הַיּוֹם אֵל-מֹשֶׁה לֵּד-רֹד בִּי שַׁחַת עַמְּךָ אֲשֶׁר הֶעֱלִיתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם מֵצָרִים:** down, for your people, whom you brought out of the land of Egypt, have acted basely

סָרוּ מִהַר מִן-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר צִוִּיתָם עֲשׂוּ לָהֶם עֲגֹל מִסִּבָּה וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ-לוֹ וַיִּזְבְּחוּ-לוֹ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶּה אֱלֹהֵינוּ אֲשֶׁר הֶעֱלֵינוּ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם: They have been quick to turn aside from the way that I enjoined upon them. They have made themselves a molten calf and bowed low to it and sacrificed to it, saying: ‘This is your god, O Israel, who brought you out of the land of Egypt

The LORD further said to Moses, “I see **וַיֹּאמֶר ה' אֵל-מֹשֶׁה רְאִיתִי אֶת-הָעָם הַזֶּה וְהִנֵּה עִם-קֹשֶׁה-עֲרָף הוּא:** that this is a stiffnecked people

Now, let Me be, that My anger may blaze **וַעֲתָה הִנֵּיחָה לִי וַיִּחַר-אַפִּי בָהֶם וְאַכְלֵם וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָם לְגוֹי גָּדוֹל:** forth against them and that I may destroy them, and make of you a great nation

But **וַיִּחַל מֹשֶׁה אֶת-פְּנֵי ה' אֵלֶּהוּ וַיֹּאמֶר לָמָּה ה' יָחַרָה אַפְּךָ בְּעַמְּךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתָ מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם בְּכַח גָּדוֹל וּבְיָד חֲזָקָה:** Moses implored the LORD his God, saying, “Let not Your anger, O Lord, blaze forth against Your people, whom You delivered from the land of Egypt with great power and with a mighty hand

לָמָּה יֹאמְרוּ מִצְרָיִם לֵאמֹר בְּרָעָה הוֹצֵאתָם לְהַרְגֵם אֶתֶם בְּהָרִים וְלִכְלֹתָם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה שׁוּב מִחֲרוֹן אַפְּךָ וְהִנַּחֵם עַל-הָרָעָה לְעַמְּךָ: Let not the Egyptians say, ‘It was with evil intent that He delivered them, only to kill them. Turn from Your blazing off in the mountains and annihilate them from the face of the earth.’ Turn from Your blazing anger, and renounce the plan to punish Your people

זָכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִישְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ וּתְדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרַבְּהָ אֶת־זַרְעֲכֶם כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל־הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתוֹ לְזַרְעֲכֶם וְנָחֳלוּ לָעַלְמִים: You swore to them by Your Self and said to them: I will make your offspring as numerous as the stars of heaven, and I will give to your offspring this whole land of which I spoke, to possess forever.

וַיִּנָּקֶם ה' עַל־הַרְעָה אֲשֶׁר דָּבַר לַעֲשׂוֹת לְעַמּוֹ: {פ} .And the LORD renounced the punishment He had planned to bring upon His people

- Jeremiah

Ch. 12

צָדִיק אַתָּה ה' כִּי אָרִיב אֵלֶיךָ אִךְ מִשְׁפָּטִים אֲדַבֵּר אֹתְךָ מִדּוֹעַ דָּרוֹךְ רְשָׁעִים צִלְחָה שְׁלוֹ כָל־כְּגָדֵי בָגָד: LORD, if I make claim against You, Yet I shall present charges against You: Why does the way of the wicked prosper? Why are the workers of treachery at ease

נִטְעַתֶם גַּם־שָׂרְשׁוֹי גִלְכוּ גַם־עָשׂוּ פְרִי קָרוֹב אַתָּה בְּפִיָּהֶם וְרַחֲוֹק מִכְּלִי־חִיָּהֶם: You have planted them, and they have taken root, They spread, they even bear fruit. You are present in their mouths, But far from their thoughts.

וַאֲתָה ה' יַדְעָתָנִי תִרְאָנִי וּבַחֲנֻת לִבִּי אֲתָה הִתְקַמַּם כְּצֹאן לְטַבְחָה וְהִקְדַּדְשָׁם לַיּוֹם הַרְגָה: {פ} Yet You, LORD, have noted and observed me; You have tested my heart, and found it with You. !Drive them out like sheep to the slaughter, Prepare them for the day of slaying

עַד־מַתִּי תֵאָבֵל הָאָרֶץ וְעֹשֵׁב כָּל־הַשָּׂדֶה יִיבֹשׁ מִרְעַת יִשְׁבִּי־כֶּה סִפְתָה בְּהֵמוֹת וְעוֹף כִּי אָמְרוּ לֹא יִרְאֶה אֶת־אַחֲרֵיתָנוּ: How long must the land languish, And the grass of all the countryside dry up? Must beasts and birds "perish, Because of the evil of its inhabitants, Who say, "He will not look upon our future

- Habakuk

Ch. 1

הַמִּשְׁאֵל אֲשֶׁר חָזָה חֲבַקּוּק הַנְּבִיא: The pronouncement made by the prophet Habakkuk

עַד־אָנָּה ה' שְׁנֹעַתִי וְלֹא תִשְׁמַע אֲזַעַק אֵלֶיךָ חֲמָס וְלֹא תוֹשִׁיעַ: How long, O LORD, shall I cry out And You not listen, Shall I shout to You, "Violence!" And You not save

לָמָּה תִרְאָנִי אֲנִי וְעֵמֶל תִּבְיִט וְשֵׂד וְחָמָס לְנִגְדֵי וַיְהִי כִּיב וּמְדוֹן יִשָּׂא: Why do You make me see iniquity [Why] do You look upon wrong?— Raiding and violence are before me, Strife continues and contention goes on

עַל־כֵּן תִּפּוֹג תּוֹרָה וְלֹא־יֵצֵא לְגִצָּח מִשְׁפָּט כִּי רִשָּׁע מִכְתִּיר אֶת־הַצְּדִיק עַל־כֵּן יֵצֵא מִשְׁפָּט מְעֻקָּל: That is why decision fails And justice never emerges; For the villain hedges in the just man— Therefore judgment emerges deformed

- Psalms

44, 74, 80

44

Yet You have rejected and disgraced us; You do not go with our **אֲרָמוֹנֵינוּ וְתַכְלִימֵנוּ וְלֹא־תֵצֵא בְּצַבָּאוֹתֵינוּ:** **armies**

You make us retreat before our foe; our enemies plunder us at **לְמוֹ: וְשִׁבְנוּ אָחוּר מִיַּד־אֹיְבֵינוּ וְשָׁנְאוּנוּ וְשָׁסוּ לְמוֹ:** **.will**

You let them devour us like sheep; You disperse us among the **וְרִיתָנוּ: וְרִיתָנוּ מֵאֶבֶל וְבַגְדֵימָנוּ וְרִיתָנוּ:** **.nations**

You sell Your people for no fortune, You set no high price on **וְלֹא־רָבִיתָ בְּמַחֲרֵיהֶם: וְלֹא־רָבִיתָ בְּמַחֲרֵיהֶם:** **.them**

You make us the butt of our neighbors, the scorn and **וְלַעֲגֵי וְלַקְלָס לְסַבִּיבוֹתֵינוּ: וְלַעֲגֵי וְלַקְלָס לְסַבִּיבוֹתֵינוּ:** **.derision of those around us**

You make us a byword among the nations, a laughingstock **בְּלִשְׁמוֹנוֹ: בְּלִשְׁמוֹנוֹ בְּלִשְׁמוֹנוֹ:** **.among the peoples**

I am always aware of my disgrace; I am wholly covered with **וּבְשֵׁת פְּנֵי כְּסָתָנִי: וּבְשֵׁת פְּנֵי כְּסָתָנִי:** **shame**

at the sound of taunting revilers, in the presence of the vengeful **וּמִקוֹל מְתַרְרֵם וּמִקוֹל מְתַרְרֵם: וּמִקוֹל מְתַרְרֵם וּמִקוֹל מְתַרְרֵם:** **.foe**

All this has come upon us, yet we have not forgotten **וְלֹא־שָׁכַחוּנוּ וְלֹא־שָׁכַחוּנוּ: וְלֹא־שָׁכַחוּנוּ וְלֹא־שָׁכַחוּנוּ:** **.You, or been false to Your covenant**

Our hearts have not gone astray, nor have our feet swerved **וְלֹא־אֲשׁוּרֵינוּ מִנִּי אֶרְחֹק: וְלֹא־אֲשׁוּרֵינוּ מִנִּי אֶרְחֹק:** **,from Your path**

though You cast us, crushed, to where the sea monster is, **וְתַכְסֵנוּ עַל־יַד הַיָּם וְתַכְסֵנוּ עַל־יַד הַיָּם:** **.and covered us over with deepest darkness**

If we forgot the name of our God and spread forth our hands **וְנִפְרַשׁ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר: וְנִפְרַשׁ כַּפֵּינוּ לְאֵל זָר:** **,to a foreign god**

God would surely search it out, for He knows the secrets **וְיָדַע תַּעֲלָמוֹת לֵב: וְיָדַע תַּעֲלָמוֹת לֵב:** **.of the heart**

It is for Your sake that we are slain all day long, that we are **וְנִחְשְׁבָנוּ כְּצֹאן טְבָחָה: וְנִחְשְׁבָנוּ כְּצֹאן טְבָחָה:** **.regarded as sheep to be slaughtered**

Rouse Yourself; why do You sleep, O Lord? Awaken, do | אֲדַגֵּי הַקִּיצָה אֶל־תִּזְנַח לְנִצָּחַ: |
!not reject us forever

?Why do You hide Your face, ignoring our affliction and distress: | וְלִחְצֹנֵנוּ וְלִחְצֹנֵנוּ |

.We lie prostrate in the dust; our body clings to the ground: | בְּטֹבְנוּ לְאָרֶץ בְּטֹבְנוּ |

קוּמָה עֲנֹרְתָה לָנוּ וְיִפְדֵנוּ לְמַעַן חֶסֶדְךָ: {פ}

.Arise and help us, redeem us, as befits Your faithfulness

74

A maskil of Asaph. Why, O God, do You | מְשֻׁכָּל לְאֹמֶר לְמָה אֱלֹהִים וְנִחַח לְנִצָּח יַעֲשֶׂן אִפְּךָ בְּצֹאן מְרֵיעִיךָ: |
?forever reject us, do You fume in anger at the flock that You tend

Remember the community You made Yours: | זְכֹר עֲדֹתֶךָ | לְקִנְיַת קָדֶם גְּאֻלְתָּ שָׁבַט נַחֲלֹתֶךָ הַר־צִיּוֹן זָה | שְׁכֵנֶתָּ בּוֹ: |
.long ago, Your very own tribe that You redeemed, Mount Zion, where You dwell

Bestir Yourself because of the perpetual tumult, all the | הַרְיִמָה בְּעַמֶּיךָ לְמִשְׁאוֹת גִּצָּח כָּל־הִרְעֵ אוֹיֵב בְּקִדְשׁ: |
.outrages of the enemy in the sanctuary

Your foes roar inside Your meeting-place; they take their | שִׁאֲנוּ צִרְיֶיךָ בְּקִרְבֵּךָ מוֹעֲדֶךָ שְׁמוֹ אוֹתָתָם אֹתוֹת: |
.signs for true signs

;It is like men wielding axes against a gnarled tree: | יוֹדַע כַּמְבִּיא לְמַעַלָּה בְּסִבָּה־יַעַץ קָרְדָּמוֹת: |

with hatchet and pike they hacked away at its carved | (וַעֲתָ) [וַעֲתָ] פְתוּחֶיךָ יַחַד בְּכַשִּׁיל [כִּבְלֵפוֹת נְהַלְמוּן: |
.work

They made Your sanctuary go up in flames; they brought | שִׁלְחוּ בְּאֵשׁ מִקְדְּשֶׁךָ לְאָרֶץ חֲלָלוּ מִשְׁכַּן־שְׁמֶךָ: |
.low in dishonor the dwelling-place of Your presence

They resolved, “Let us destroy them altogether!” They | אָמְרוּ בְּלִבָּם נִיגַם יַחַד שָׂרְפוּ כָּל־מוֹעֲדֵי־אֵל בְּאֶרֶץ: |
.burned all God’s tabernacles in the land

No signs appear for us; there is no longer any | אוֹתוֹתֵינוּ לֹא רָאִינוּ אִיוֹ־עוֹד נִבִּיא וְלֹא־אֲתָנוּ יָדַע עַד־מָה: |
prophet; no one among us knows for how long

Till when, O God, will the foe blaspheme, will the enemy | עַד־מָתַי אֱלֹהִים יַחַרְרֶךָ צָר וְנָאֵץ אוֹיֵב שְׁמֶךָ לְנִצָּח: |
?forever revile Your name

Why do You hold back Your hand, Your right hand? | לְמָה תִּשְׁיֵב יָדְךָ וַיִּמְנַגֵּד מִקְרַב (חֹקֵד) [חִיקָה] כְּלֶה: |
!Draw it out of Your bosom

O God, my King from of old, who brings deliverance: | וְאֱלֹהִים מֶלְכִי מִקְדָּם פֹּעֵל יְשׁוּעוֹת בְּקִרְבֵּךָ הָאָרֶץ: |
;throughout the land

it was You who drove back the sea with Your might, | אַתָּה פִּנְרַתָּ בְּעֹזֶךָ יָם שִׁבְרַתָּ רֵאשִׁי תַנְיִינִים עַל־הַמַּיִם: |

;who smashed the heads of the monsters in the waters

אתה רצצת ראשי לוחות תתגנו מאכל לעם לצייים: it was You who crushed the heads of Leviathan, who left
;him as food for the denizens of the desert

אתה בקעת מעין וגחל אתה הוכשת נהרות איתן: it was You who released springs and torrents, who made
;mighty rivers run dry

לך יום אף־לך לילה אתה הכינות מאור ושמש: the day is Yours, the night also; it was You who set in
;place the orb of the sun

אתה הצבת כל־גבולות ארץ קיץ וחרף אתה יצרתם: You fixed all the boundaries of the earth; summer and
.winter—You made them

זכר־זאת אויב תרף | היה ועם נבל נאצו שמך: Be mindful of how the enemy blasphemes the LORD, how
.base people revile Your name

אל־תתן לחית נפש תונק תית ענייך אל־תשכח לגצח: Do not deliver Your dove to the wild beast; do not
.ignore forever the band of Your lowly ones

הבט לבגרותי כי מלאו מחשכי־ארץ נאות חמס: Look to the covenant! For the dark places of the land are
.full of the haunts of lawlessness

אל־ישב דך נבלם עני ואביון יהללו שמך: Let not the downtrodden turn away disappointed; let the poor
.and needy praise Your name

קומה אלהים ריבה ריבך זכר חרפתך מני־נבל כל־היום: Rise, O God, champion Your cause; be mindful
.that You are blasphemed by base men all day long

אל־תשכח קול צרריך שאון קמיה עלה תמיד: {פ} .Do not ignore the shouts of Your foes, the din of Your adversaries that ascends all the time

Job

Ch. 23

ביען איוב ויאמר: Job said in reply:

גם־היום מרי שחי ידי כבדה על־אנחתי: Today again my complaint is bitter; My strength is spent on
.account of my groaning

מִי־יתן ידעתי ואמצאהו אבוא עד־תכונתו: Would that I knew how to reach Him, How to get to His
.dwelling-place

I would set out my case before Him And fill my mouth with: אֶעֱרַבְהָ לְפָנָיו מִשְׁפָּט וְלִפִּי אֲמַלֵּא תוֹכְחוֹת: arguments
arguments

I would learn what answers He had for me And know how He: אֲדַעַה מַלְיִם יַעֲנֵנִי וְאֶבְיִנָּה מִה־יֹּאמֵר לִי: He
would reply to me

Would He contend with me overbearingly? Surely He would: הֲבִרְב־בַּח יִרִיב עִמָּדִי לֹא אֶדְוֶהוּ יָשָׁם בִּי: He
!not accuse me

There the upright would be cleared by Him, And I would: שָׁם יִשָּׁר נֹכַח עִמּוֹ וְאֶפְלָטָה לְנִצָּחַ מִשְׁפָּטִי: I
escape forever from my judge

But if I go East—He is not there; West—I still do not perceive: הֲנִי קָדָם אֶהְלֵךְ וְאֵינְנִי וְאֶחֱזֹר וְלֹא־אֶבְיִן לוֹ: I
;Him

North—since He is concealed, I do not behold Him; South: שָׁמָּוּל בְּעֵשְׂתּוֹ וְלֹא־אֶחֱזֹז יַעֲטֹף לְמִין וְלֹא אֶרְאֶה: He
—He is hidden, and I cannot see Him

But He knows the way I take; Would He assay me, I should emerge: כִּי־יָדַע דְּרָד עִמָּדִי בְּחֻנְנִי כַּחַבֵּב אֲצֵא: I
pure as gold

I have followed in His tracks, Kept His way without swerving: בְּאַשְׁרוֹ אֶחְזֶה רַגְלֵי דְרָכּוֹ שְׁמַרְתִּי וְלֹא־אֶט: I
I have followed in His tracks, Kept His way without swerving

I have not deviated from what His lips commanded; I: מִצְנֹת שִׁפְתָּיו וְלֹא אֲמִישׁ מִחֻקֵּי צִפְנֹתַי אֲמַר־יִכּוֹ: I
have treasured His words more than my daily bread

He is one; who can dissuade Him? Whatever He desires, He: וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁכַּנּוּ וְנִפְשׁוּ אֶתְהָ וַיַּעַשׂ: He
does

For He will bring my term to an end, But He has many more such at: בְּי יִשְׁלִים חֻקֵּי וְכִהְיֶה רַבּוֹת עִמּוֹ: I
His disposal

Therefore I am terrified at His presence; When I consider, I: עַל־כֵּן מִפְּנֵי אֶבְהֵל אֶתְבוֹנֵן וְאֶפְתָּד מִמֶּנּוּ: I
dread Him

.God has made me fainthearted; Shaddai has terrified me: וְאֵל הַרְדָּ לִבִּי וְשׂוֹי הִבְהִילָנִי: I
God has made me fainthearted; Shaddai has terrified me

Yet I am not cut off by the darkness; He has concealed the: כִּי־לֹא נִצַּמְתִּי מִפְּנֵי־חֹשֶׁךְ וּמִפְּנֵי כִסֵּה־אֶפְל: I
thick gloom from me

Con:

Job 38

Then the LORD replied to Job out of the tempest: [מִן | הַסְּעָרָה] וַיֹּאמֶר: and said

?Who is this who darkens counsel, Speaking without knowledge: מִי זֶה | מְחַשֵּׁב עֲצָה בְּמַלְיָן בְּלִי־דַעַת: I
?Who is this who darkens counsel, Speaking without knowledge

.Gird your loins like a man; I will ask and you will inform Me: והודיעני: ואשאלך

Where were you when I laid the earth's foundations? Speak: איפה היית בייסודי־אָרֶץ הַגָּד אִם־יִדְעַתָּ בִּינָה: .if you have understanding

Do you know who fixed its dimensions Or who measured it: מי־שָׁם מִמְדֵיהָ כִּי תִדַע אוֹ מִי־נָטָה עָלֶיהָ קוֹ: ?with a line

Onto what were its bases sunk? Who set its cornerstone: עַל־מָה אֲדַנְיָה הַטְּבַעְו אוֹ מִי־יָרָה אָבֶן פְּנִיחָה:

When the morning stars sang together And all the divine: כָּרוֹ־יַחַד כּוֹכְבֵי בֹקֶר וְיָרִיעוּ כָּל־בְּנֵי אֱלֹהִים: ?beings shouted for joy

Who closed the sea behind doors When it gushed forth out of the: וַיִּסַּד בְּדַלְתַיִם יָם בְּגִיחוֹ מִרְחֹם יַצָּא: ,womb

,When I clothed it in clouds, Swaddled it in dense clouds: בְּשׂוּמֵי עָנָן לְבָשׂוֹ וְעֵרְפָל חִתְלָתוֹ:

When I made breakers My limit for it, And set up its bar and: וְאֲשַׁבֵּר עָלָיו חֲקֵי יָאֲשִׁים בָּרִיחַ וּדְלָתַיִם: ,doors

And said, "You may come so far and no farther; Here: וְאָמַר עַד־כֹּה תָבוֹא וְלֹא תִסִּיף וּפֹאֲ־יָשִׁית בְּגֹאֲוֹן גְּלִיף: ?"your surging waves will stop

Have you ever commanded the day to break, [יִדְעַתָּ הַשַּׁחַר] מִקִּמּוֹ: ,Assigned the dawn its place

So that it seizes the corners of the earth And shakes the: לְאַחֲזוֹ בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ וַיִּנְעְרוּ רַשָׁעִים מִמְּנָה: ?wicked out of it

It changes like clay under the seal Till [its hues] are fixed like: תִּתְהַפֵּף כְּתֹמֶר חֹתָם וַיִּתְנַצְּבוּ כִּמּוֹ לְבוּשׁ: .those of a garment

Their light is withheld from the wicked, And the upraised arm: וַיִּמְנַע מִרַשָׁעִים אֲנָרָם וַיִּרְוַע רִמָּה תִשְׁבֵּר: .is broken

Have you penetrated to the sources of the sea, Or walked in: הֲבָאתָ עַד־נְבִי־יָם וּבַתְּקַר תִּהְיוּם הַתְּהַלְּקָתָ: ?the recesses of the deep

Have the gates of death been disclosed to you? Have you seen: הֲנִגְלוּ לְךָ שַׁעֲרֵי־מָוֶת וְשַׁעֲרֵי צְלָמוֹת תְּרָאָה: ?the gates of deep darkness

הַתְּבַנְּנָתָ עַד־רַחְבֵי־אָרֶץ הַגָּד אִם־יִדְעַתָּ כֻּלָּה:

- Rabbinic Literature

Con:

מכילתא דרבי ישמעאל- פרשת "ויהי" ו'

דָּרַשׁ פּוֹס: (אִיּוֹב כג, יג)
"וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁבְּנוּ,
וְנִפְשׁוּ אֹתָהּ וַיַּעַשׂ."
דָּן יְחִידֵי לְכָל בְּאֵי הָעוֹלָם,
וְאִין מִי יִשִּׁיב עַל דְּבָרָיו.
אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָה:
"דַּיִךְ פּוֹס!"
אָמַר רַבִּי פּוֹס:
"וַיִּמָּה אִתָּה מְקַיִם "וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יִשְׁבְּנוּ"?"
אָמַר לוֹ:
אִין לְהִשְׁיב עַל דְּבָרַי מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם,
אֲלֵא דָן הַכֹּל בְּאִמְתָּה, וְהַכֹּל בְּדִין.
מכילתא דרבי ישמעאל- פרשת בשלח-י'

רַבִּי עֲקִיבָה אוֹמֵר: (שְׁמוֹת כ, ט)
"לֹא תַעֲשׂוּן אִתִּי",
"שְׁלֹא תִנְהַגּוּ בִּי כְדֶרֶךְ שְׂאֵתָרִים מִנְהַגֵּינוּ בְּיִרְאוּתֵיהֶן,
שְׁכַפְשֵׁהֲטוּבָה בָּאָה עֲלֵיהֶם,
הֵם מְכַבְּדִין אֶת אֱלֹהֵיהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (חֲבִקוּק א, טז)
"עַל כֵּן יִזְבַּח לְחַרְמוֹ, וַיִּקְטֹר לְמִכְמֹרְתוֹ,
כִּי בָהֵמָּה שָׁמַן חֶלְקוֹ, וּמֵאֲכָלוֹ בָּרָאָה."
וְכַשֶּׁהֲפָרְעֻנוֹת בָּאָה עֲלֵיהֶן,
הֵם מְקַלְדִּין אֶת אֱלֹהֵיהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר: (יִשְׁעִיָּה ח, כא)
"וְהָיָה כִּי יִרְעַב וְהִתְקַצַּף
וְקָלַל בְּמַלְכוֹ וּבְאֱלֹהָיו".
אָבֵל אַתֶּם, אִם הִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם אֶת הַטּוֹבָה,
תִּגְנוּ הוֹדָאָה!
הִבֵּאתִי עֲלֵיכֶם אֶת הַיְסוּרִין,
תִּגְנוּ הוֹדָאָה!"
וְכֵן דָּוִד אוֹמֵר: (תְּהִלִּים קטז, יג; ג-ד)
"כּוֹס יִשׁוּעוֹת אֲשָׂא וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא."
"צָרָה וַיִּגְוֶן אֲמָצָא. וּבְשֵׁם יְיָ אֶקְרָא".
וְכֵן אִיּוֹב אוֹמֵר: (אִיּוֹב א, כא)
"יְיָ נָתַן וַיְיָ לָקַח, יְהִי שֵׁם יְיָ מְבֹרָךְ",
עַל מִדָּה טוֹבָה וְעַל מִדַּת פְּרַעְנוֹת.
מָה אֲשַׁתּוּ אוֹמְרֵת לוֹ? (אִיּוֹב ב, ט)
"עֲדָךְ מִתְּזַיֵּק בְּחַמְמָךְ? בְּרַךְ אֱלֹהִים וְנָמְת!"
וְכֵן הוּא מִשִּׁיב: (אִיּוֹב ב, י')

"ויאמר אליה:
כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבִלּוֹת תִּדְבְּרִי!
גַּם אֵת הַטּוֹב נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים,
וְאֵת הָרָע לֹא נִקְבַּל?
בְּכֹל זֹאת לֹא חָטָא אִיּוֹב בְּשִׁפְתָיו."

עדיית פרק ב:י

אף הוא [רבי עקיבא] היה אומר חמשה דברים של שנים עשר חדש.

משפט דור המבול, שנים עשר חדש.

משפט איוב, שנים עשר חדש.

משפט המצריים, שנים עשר חדש.

משפט גוג ומגוג לעתיד לבוא, שנים עשר חדש.

משפט רשעים בגיהנם, שנים עשר חד

תענית כה.

לוי גזר תעניתא ולא אתא מיטרא אמר לפניו רבונו של עולם עליית וישבת במרום ואין אתה מרחם על בניך אתא מיטרא
ואיטלע אמר רבי אלעזר לעולם אל יטיח אדם דברים כלפי מעלה שהרי אדם גדול הטיח דברים כלפי מעלה ואיטלע ומנו
לוי

Levi decreed a fast but rain did not come. He said before God: Master of the Universe, You have ascended and sat up high, and You do not have mercy upon Your children. Rain came, but as a punishment for his harsh statement toward God, Levi became lame. Consequently, Rav Elazar said: A person should never cast harsh statements toward God on High, as a great person cast statements toward God on High, and he became lame. And who was this individual? Levi

תנחומא וארא א

Moses returned unto the Lord and said: "Lord, wherefore hast thou dealt ill with this people?" (Exod. 5:22)

אם אמר אדם לגדול הימנו למה הרעתה, דבר קשה הוא אומר. ולא עוד אלא אמר, ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך
הרע לעם הזה. אמר לו הקדוש ברוך הוא: חבל על דאבדיו ולא משתכחין, הרי כמה פעמים נגליתני על אברהם יצחק
ויעקב באל שדי, ולא אמרתי להם ששמי ה' כשם שאמרתי לה, ולא הרירו אחר מדותי. אמרתי לאברהם, קום התהלך
בארץ לארפה וגו' (בראשית יג, יז). בקוש מקום לקבר שרה ולא מצא, עד שקנה בארבע מאות שקל כסף, ולא הריר
אחר מדותי. אמרתי ליצחק גור בארץ הזאת כי לה ולזרעה אתן את כל הארצות האל (בראשית כו, ג). בקוש מים לשמות
ולא מצא, שצאמר: ויריבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים וגו' (בראשית כו, כ). ולא הריר אחר מדותי. אמרתי

לִיעֲקֹב: הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה שׂוֹכֵב עָלֶיהָ לְךָ אֶתְנַנֶּנָּה (בראשית כח, יג). בְּקֹשׁ מְקוֹם לְנִטְעֵי אֲהֵלוֹ וְלֹא מִצָּא, עַד שֶׁקָּנָה בְּמֵאָה קִשְׁיָטָה, וְלֹא הִרְהֵר אַחֵר מִדוֹתַי. “Why did you treat me so badly?” he would be held guilty of a serious offense, yet Moses said: *For since I came to Pharaoh to speak in Thy name, he hath dealt ill with this people* (ibid., v.

23).¹ *Moses expresses doubt as to God’s ability to save the people from further anguish and is rebuked.* The Holy One, blessed be He, said to Moses: Alas for those who have perished but are not to be found! I revealed myself to Abraham, Isaac, and Jacob as the Lord Almighty, but I never disclosed to them that My name is YHWH,² *The name employed when speaking of God’s merciful aspect.* as I did to you, yet they never criticized My ways. To Abraham I said: *Arise, walk through the land in the length thereof* (Gen. 13:17), yet though he searched for a burial place for Sarah, and was unable to obtain one until he paid four hundred shekels of silver for it, he did not disparage My ways. I told Isaac: *Sojourn in this land ...for unto thee, and unto thy seed, I will give all these lands* (ibid. 26:3), but even when he sought water to drink and was unable to find any, *And the herdsman of Gerar strove with Isaac’s herdsmen, saying: “The water is ours”* (ibid., v. 20), he did not criticize My ways. I told Jacob: *The land whereon thou liest, to thee will I give it, and to thy seed* (ibid. 28:13), yet when he sought a place to pitch his tent, and could not obtain any land until he purchased it with a hundred lambs, he found no fault with My words.

וְאַתָּה תַחֲלֵת שְׁלִיחוֹתַי אֲמַרְתָּ לִי מַה שָּׂמָךְ, וְעַכְשָׁיו אַתָּה אוֹמֵר: וּמֵאֲזַבְּאֵי בְּאֵתִי אֶל פְּרַעֲזָה לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ וְגו', לְפִיכָךְ עָתָה תִרְאֶה אֲשֶׁר אֲעֲשֶׂה לְפְרַעֲזָה וְגו'. בְּמַלְחַמַת פְּרַעֲזָה תִרְאֶה, וְאִין אַתָּה רוֹאֶה בְּמַלְחַמַת שְׁלִשִׁים וְאַחַד מְלָכִים שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּהוֹ נִקְמָה יְהוֹשֻׁעַ תִּלְמִידֶךָ. מִכָּאֵן אֵת לָמַד, שֶׁנִּטַּל מִשָּׁה אֵת הַדִּין, שֶׁלֹּא לִפְנֵים לְאָרֶץ. לְפִיכָךְ כְּתִיב: וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל מֹשֶׁה, שֶׁיִּשָּׁב עָלָיו בְּמִדַת הַדִּין. וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה', מִדַּת רַחֲמִים, שֶׁאֲגַאֵל אֶת יִשְׂרָאֵל וְאֶכְנִיסֶם לְאָרֶץ. לָכֵךְ כְּתִיב: וַאֲרָא אֶל אֲבְרָהָם אֶל יִצְחָק וְאֶל יַעֲקֹב בְּאֵל שְׁדֵי. “What is your name?” and now you say: *For since I came to Pharaoh to speak in Thy name, He hath dealt ill, etc.* Therefore, *Now shalt thou see what I will do to Pharaoh* (Exod. 6:1). That is, you will participate in the struggle with Pharaoh, but you will not witness the war against the thirty-

one kings, that Joshua, your disciple, will wage in vengeance against them.³ *Since the wars would be fought in the land of Israel, Moses would not participate in them.* From this verse you may learn that Moses was punished by being forbidden to enter the land. Hence it is written: *And God said unto Moses that He would requite him with Divine Justice. But He said unto him: “I am the Lord”* (ibid., v. 2), thereby indicating that Divine Mercy demands that I redeem the Israelites and bring them into the land. Hence it is written: *And I appeared unto Abraham, unto Isaac, and unto Jacob as God Almighty* (ibid., v. 3)

Pro:

מנחות כט

חזר ובא לפני הקב"ה אמר לפניו רבונו של עולם יש לך אדם כזה ואתה נותן תורה ע"י אמר לו שתוק כך עלה במחשבה לפני אמר לפניו רבונו של עולם הראיתני תורתו הראני שכרו אמר לו חזור [לאחורך] חזר לאחוריו ראה ששוקלין בשרו במקולין אמר לפניו רבש"ע זו תורה וזו שכרה א"ל שתוק כך עלה במחשבה לפני **Moses returned and came before the Holy One, Blessed be He, and said before Him: Master of the Universe, You have a man as great as this and yet You still choose to give the Torah through me. Why? God said to him: Be silent; this intention arose before Me. Moses said before God: Master of the**

Universe, You have shown me Rabbi Akiva's Torah, now show me his reward. God said to him: Return to where you were. Moses went back and saw that they were weighing Rabbi Akiva's flesh in a butcher shop [bemakkulin], as Rabbi Akiva was tortured to death by the Romans. Moses said before Him: Master of the Universe, this is Torah and this is its reward? God said to him: Be silent; this intention arose before Me

.VS

ברכות סא:

בְּשֵׁעָה שֶׁהוֹצִיאוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא לְהַרְיגָה זְמַן קָרִיאַת שְׁמַע הָיָה, וְהָיוּ סוֹרְקִים אֶת בְּשָׂרוֹ בְּמַסְרָקוֹת שֶׁל בְּרוֹזֶל, וְהָיָה מְקַבֵּל עָלָיו עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם. אָמְרוּ לוֹ תַלְמִידָיו: רַבֵּינוּ, עַד כָּאן?! אָמַר לָהֶם: כָּל יְמֵי הָיִיתִי מַצְטַעַר עַל פְּסוּק זֶה "בְּכֹל נִפְשֶׁךָ" אֲפִילוּ נוֹטֵל אֶת נִשְׁמָתְךָ. אָמַרְתִּי: מָתִי יָבֵא לְיָדִי וְאֶקְיָמְנוּ, וְעַכְשָׁיו שָׁבָא לְיָדִי, לֹא אֶקְיָמְנוּ? הָיָה מֵאַרְיֵה בְּ"אַחַד", עַד שִׁנְצָתָה נִשְׁמָתוֹ בְּ"אַחַד". יֵצְתָה בַּת קוֹל וְאָמְרָה: "אֲשַׁרְיָה רַבִּי עֲקִיבָא שִׁנְצָאָה נִשְׁמָתְךָ בְּאַחַד".
The Gemara relates: **When they took Rabbi Akiva out to be executed, it was time for the recitation of *Shema*.**

And they were raking his flesh with iron combs, and he was reciting *Shema*, thereby accepting upon himself the yoke of Heaven. His students said to him: Our teacher, even now, as you suffer, you recite *Shema*? He said to them: All my days I have been troubled by the verse: With all your soul, meaning: Even if God takes your soul. I said to myself: When will the opportunity be afforded me to fulfill this verse? Now that it has been afforded me, shall I not fulfill it? He prolonged his uttering of the word: One, until his soul left his body as he uttered his final word: One. A voice descended from heaven and said: Happy are you, Rabbi Akiva, that your soul left your body as you uttered: One

אָמְרוּ מְלָאכֵי הַשָּׁרַת לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: זֶה תוֹרָה זוֹ שְׁכַרְהָ? "מִמֵּתִים יָדָה ה' מִמֵּתִים וְגו'"! אָמַר לָהֶם: "הִלְלֶקֶם בְּחַיִּים". יֵצְתָה בַּת קוֹל וְאָמְרָה: "אֲשַׁרְיָה רַבִּי עֲקִיבָא שִׁנְצָאָה מְזוּמָן לְחַנֵּי הָעוֹלָם הַבָּא".
The ministering angels said before the Holy One, Blessed be He: This is Torah and this its reward? As it is stated: "From death, by Your hand, O Lord, from death of the world" (Psalms 17:14); Your hand, God, kills and does not save. God said the end of the verse to the ministering angels: "Whose portion is in this life." And then a Divine Voice emerged and said: **Happy are you, Rabbi Akiva, as you are destined for life in the World-to-Come, as your portion is already in eternal life.**

מדרש שמות רבה ב:טו':ד

מלמד שלא היה מבקש לגאול את ישראל אלא אמר משה להקדוש ברוך הוא (**שמות ג, יא**) מי אנכי וכי כך הבטחת לאבותם שביד בשר ודם אתה מוציא בניהם ומי אנכי שאלך (**שם**) וכי אוציא את בני ישראל וכי אני הוא אותו שכתוב בו (**בראשית טו, יד**) דן אנכי שאתה משלחני לגואלן לא כך הבטחת לאברהם ואמרת לו וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי לא כך אמרת ליעקב (**שם מו, ד**) אנכי ארד עמך מצרימה

ואנכי אעלך גם עלה ולי אתה אומר מי אנכי אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך אני יורד ומצילן אשה אחת ירדה למצרים ובשבילה ירדתי והצלתי אותה אימתי בשעה שנטל פרעה לשרה שנאמר (שם יב, ז) וינגע ה' את פרעה ומה בשביל אשה אחת ירדתי בשביל ששים רבוא אנשים וששים רבוא נשים וששים רבוא בנים איני יורד ומצילן אלא לכו אתם תחלה והודיעו לבני שאני גואלן ואחר כך אני מציל אותן לכך כתיב שלח אורך ואמתך המה ינחוני לכך אמר ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים:

סנהדרין פב:

בא וחבטן לפני המקום אמר לפניו רבש"ע על אלו יפלו כ"ד אלף מישראל שנאמר (במדבר כה, ט) ויהיו המתים במגפה ארבעה ועשרים אלף והיינו דכתיב (תהלים קו, ל) ויעמד פנחס ויפלל Pinehas came and slammed them on the ground before the Omnipresent and said before Him: Master of the Universe, will twenty-four thousand of the children of Israel fall due to these sinners? As it is stated: "And those that died in the plague were twenty-four thousand" (Numbers 25:9). And that is the meaning of that which is written: "And Pinehas stood and wrought judgment and the plague .was stayed" (Psalms 106:30)

אמר רבי אלעזר ויתפלל לא נאמר אלא ויפלל מלמד כביכול שעשה פלילות עם קונו בקשו מלאכי השרת לדחפו אמר להן הניחו לו קנאי בן קנאי הוא משיב חימה בן משיב חימה הוא **Rabbi Elazar says: It is not stated** in the verse: **And prayed [vayitpallel]; rather, it is stated vayefalel.** This teaches that Pinehas, as it were, wrought judgment [pelilut] with his Creator. The ministering angels sought to push him away because he spoke harshly to God. The Holy One, Blessed be He, **said to them: Leave him be; he is a zealot, son of a zealot,** from the tribe of Levi, who was zealous in avenging the violation of his sister Dinah; **he is an alleviator of wrath, son of an alleviator of wrath,** a descendant of Aaron, who alleviated the wrath of God during the plague that followed the assembly of Korah.

תנחומא לך לך- ה'

ויראו אותה שרי פרעה ויהללו אותה אל פרעה, כיון שראה אברהם כך התחיל בוכה ומתפלל לפני הקדוש ברוך הוא ואומר רבש"ע זו הוא בטחוני שבטחתי בך ועכשיו עשה למען רחמיך וחסדיך ואל תביישני מסברי, ואף שרה צווחת ואומרת רבש"ע אני לא הייתי יודעת כלום, אלא כיון שאמר לי שאמרתי לו לך לך האמנתי לדבריך, ועכשיו נשארתי יחידה מאבי ומאמי ומבעלי, יבא רשע זה ויתעולל בי עשה למען שמך הגדול ולמען בטחוני בדבריך, א"ל הקב"ה חייך אין דבר רע נוגע ביך ובבעליך הה"ד לא יאונה לצדיק כל און ורשעים

פיוטים וסליחות- בדף האחר

Rabbi Levi Yitzchak once summoned a tailor and asked him about an argument he had with God. The tailor said: “I declared to God, ‘You wish me to repent my sins, but I have committed only minor offenses.’ I may have kept leftover cloth, or I may have eaten non-kosher food, or not blessed my meal. But You, O God, have committed great sins: You have taken babies from their mothers and mothers from their babies. Let’s call it even; may You forgive me, and I will forgive You.’”

After listening intently, Rabbi Levi Yitzchak rose in anger and said, “Why did you let God off so easily? You might have forced God to redeem the whole world!”

Perhaps more well known in is the kaddish of Rabbi Levi Yitzchak:

Good morning to You, Lord of the world.

I, Levi Yitzchak, son of Sarah of Berditchev, am coming to You in a legal manner concerning Your people of Israel.

What do you want of Israel?

It is always, “Command the children of Israel.”

It is always, “Speak to the children of Israel.”

Merciful Father! How many people are there in the world?

Persians, Babylonians, Edomites!

The Russians, what do they say?

Our emperor is the emperor.

The Germans, what do they say?

Our kingdom is the kingdom.

But I, Levi Yitzchak son of Sarah of Berditchev say:

Glorified and sanctified be God's great name.

And I, Levi Yitzchak son of Sarah of Berditchev say: I shall not go hence, nor budge from my place until there be a finish

until there be an end of exile—

Glorified and sanctified be God's great name.